

Algemene informatie en jaarcijfers 2022

Naam: Stichting de Nederlandse Bachvereniging
RSIN: 007085126
Postadres: Postbus 295
3500 AG UTRECHT
Bezoekadres: Plompetoengracht 21
3512 CB UTRECHT

Doelstelling

De Nederlandse Bachvereniging is opgericht in 1921. De rechtsvorm is in 1971 veranderd van vereniging naar stichting. Stichting de Nederlandse Bachvereniging is statutair gevestigd te Utrecht en heeft ten doel de kunst van Johann Sebastian Bach en diens tijdgenoten, voorgangers en navolgers te bestuderen en zo wijd mogelijk te verbreiden. Daarnaast kan de stichting ook muziek van andere stijelperioden uitvoeren. Om dit doel na te streven, heeft en afficheert de Nederlandse Bachvereniging zich als een instrumentaal-vocaal ensemble. De stichting bereikt haar doelstelling onder meer door het geven van concerten, het maken en verspreiden van (audiovisuele) opnames en het verzorgen van programma's op het gebied educatie en talentontwikkeling.

Bestuur en Raad van Toezicht

Stichting de Nederlandse Bachvereniging kende in het verslagjaar een raad van toezicht die als volgt was samengesteld:

Dhr. A.F. (Ab) van der Touw, tot 4 december
Mw. H.L. Buis (Hanne)
Dhr. P.W. Mol (Pim)
Mw. F. Rkhaoui (Fatiha), tot 14 oktober
Mw. M.A. Scheltema (Margot)
Dhr. M.A. de Souza (Marco)

Tot 1 juli was de heer Van der Touw voorzitter en mevrouw Buis vice-voorzitter. Per 1 juli is mevrouw Buis voorzitter en mevrouw Scheltema vice-voorzitter.

De heer Mol is voorzitter van de auditcommissie die in 2022 verder bestond uit mevrouw Scheltema en mevrouw Rkhaoui.

Mevrouw W.P. (Willemijn) Mooij is directeur-bestuurder. Zij staat sinds het voorjaar van 2022 in de Kamer van Koophandel ingeschreven als UBO.

Het bestuurssecretariaat wordt gevoerd door de directie-assistent.

Hoofd financiën en productie C.C.M. van de Ven (Chris) is door de RvT aangewezen als tijdelijke bestuurder bij ontstentenis of belet.

Fiscale positie

De stichting heeft sinds 1 januari 2008 de ANBI-status en is vanaf 1 januari 2012 officieel een Culturele Instelling. Dit houdt in dat natuurlijke personen giften aan de stichting kunnen doen, die bij de inkomstenbelastingaangifte aftrekbaar zijn. Jaarlijks vergewist de Nederlandse Bachvereniging zich ervan dat de organisatie aan alle voorwaarden voor de ANBI-status voldoet.

Gegeven de aard van de activiteiten is sprake van aangifteplicht uit hoofde van loonbelasting en omzetbelasting.

MISSIE, VISIE, ARTISTIEK PROFIEL

'I found the Netherlands Bach Society only a few months ago. What a joy to have an update to take me away, momentarily, from the earthly cares of the day. Thank you.' De Nederlandse Bachvereniging bestaat dit seizoen honderd jaar en deze woorden van een fan bij een van onze YouTube-video's, illustreren de tijdloosheid van onze missie. Met hart en ziel zetten wij ons ervoor in om de wereld rond Bach voor iedereen toegankelijk te maken.

Missie

Johann Sebastian Bach (1685-1750) is misschien wel de meest 'inclusieve' componist die we kennen. Iedereen kan bij hem terecht: van amateur tot virtuoso, van koorzanger tot jazzmuzikant, laag- of hoogopgeleid, gelovig of niet – Bach is er voor iedereen. In zijn muziek vinden talloze mensen inspiratie, ontroering, troost en bezinning. Bachs muziek is voor alle generaties een constante factor, een rustpunt in een hectische wereld. 'Bach voor iedereen' is daarom onze missie.

Visie

Als de coronacrisis van de afgelopen twee jaar iets heeft aangetoond, dan is het wel dat muziek voorziet in een levensbehoefte. Over de hele wereld werden talloze mensen geraakt, opgetild, vervoerd door de troost en kracht van onze uitvoeringen. De Nederlandse Bachvereniging ziet het als haar taak en verantwoordelijkheid klinkend cultureel erfgoed veilig te stellen en kenbaar te maken. Niet omdat het genre oude muziek kwetsbaar zou zijn, maar juist omdat ze springlevend is en van grote waarde voor elke nieuwe generatie. De waarde van muziek is slechts beperkt in economische termen uit te drukken omdat ze het leven in immateriële zin verrijkt. Wij zijn ervan overtuigd dat muziek, die impact heeft en aansluiting vindt bij de leefwereld van ons huidige en toekomstige publiek, iets wezenlijks aan de wereld toevoegt.

Artistiek profiel

De Nederlandse Bachvereniging werd in 1921 opgericht om Bachs *Matthäus-Passion* uit te voeren in Grote Kerk Naarden en is in de afgelopen decennia uitgegroeid tot een toonaangevend vocaal-instrumentaal ensemble van internationale betekenis. Sinds 2018 is Shunske Sato artistiek leider.

Wij voeren niet zomaar muziek uit van J.S. Bach en zijn tijd- en geestgenoten maar baseren onze interpretatie van oudsher op brononderzoek en de nieuwste inzichten. Zo gebruiken wij altijd authentieke instrumenten (of kopieën daarvan) die recht doen aan de periode waarin de muziek werd geschreven en verdiepen we ons in de context waarin het repertoire tot stand kwam. Vanuit die achtergrond slaan we bruggen naar de tijd waarin het publiek onze concerten beluistert.

Wij werpen nieuw licht op eeuwenoude partituren vanuit een open, nieuwsgierige en onderzoekende houding, en schuwen daarbij het experiment niet. Wat ons betreft is er niet één manier om recht te doen aan alle facetten van de muziek van Bach, in tegendeel: er zijn talloze mogelijkheden. De Bachvereniging stelt zich ten doel die mogelijkheden te onderzoeken en tot klinken te brengen: een zoektocht zonder einde, die wij willen delen met zoveel mogelijk mensen.

VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

Samenstelling raad van toezicht

De raad van toezicht (RvT) bestond in 2022 uit zes leden en was samengesteld op basis van een zorgvuldig samengestelde profielmatrix. De profielen van de toezichthouders zijn zodanig dat zij elkaar optimaal aanvullen en dat alle relevante expertise aanwezig is. De leeftijdsopbouw liep van 33 tot 67 jaar; er waren evenveel mannelijke als vrouwelijke commissarissen. Twee toezichthouders hadden geen (uitsluitend) westerse achtergrond.

Toezichthouders worden benoemd voor maximaal twee termijnen van elk vier jaar. Fatiha Rkhaoui trad op 14 oktober 2022 voortijdig af wegens privéomstandigheden. Ab van der Touw droeg per 1 juli 2022 de voorzittershamer over aan Hanne Buis, maar bleef tot het einde van zijn termijn op 4 december 2022 lid van de RvT. Margot Scheltema volgde op haar beurt Hanne Buis per 1 juli op als vice-voorzitter. De werving van nieuwe toezichthouders is in het najaar van 2022 gestart.

De RvT heeft een auditcommissie, waarvan Pim Mol voorzitter is. In 2022 waren Fatiha Rkhaoui en Margot Scheltema leden van de audit-commissie. Wegens omstandigheden heeft Ab van der Touw Fatiha Rkhaoui vervangen als commissielid bij het vaststellen van de jaarrekening 2021. Na het aftreden van Fatiha Rkhaoui is (nog) geen nieuw lid van de auditcommissie benoemd.

Tevens heeft de RvT een vriendencommissie bestaande uit Hanne Buis en Marco de Souza. Deze commissie ziet specifiek toe op het beleid dat de Nederlandse Bachvereniging met betrekking tot haar ruim 2.000 vrienden ontwikkelt en uitvoert.

De toezichthouders bekleden hun functie onbezoldigd.

Vergaderingen

In 2022 kwam de RvT van de Nederlandse Bachvereniging vaker (digitaal) bij elkaar dan gebruikelijk. Er waren vier reguliere vergaderingen: op 21 maart, 16 juni, 27 september en 6 december. Daarnaast waren er ingelaste extra vergaderingen vanwege het aangekondigde vertrek van de artistiek leider, op 19 september, 7 en 27 oktober. Deze vergaderingen hadden dan ook met name of uitsluitend de inrichting van het artistieke domein tot onderwerp. Bij alle vergaderingen was de RvT compleet of in meerderheid aanwezig en sloten ook de directeur-bestuurder en de bestuurssecretaris aan.

Op 7 februari 2022 kwam de RvT met bestuursleden van St. Ondersteuning van de Nederlandse Bachvereniging en het managementteam van de NBV bijeen om te worden geïnformeerd over een huisvestingskans. Besloten werd geen bod uit te brengen op dit pand.

De (voorzitter van de) auditcommissie werd buiten de plenaire vergaderingen om mondeling en schriftelijk geïnformeerd en geraadpleegd door de directeur-bestuurder over de algemene financiële situatie, over met name de jaarrekening 2021 en over de begroting 2023.

De vriendencommissie was vertegenwoordigd bij drie overleggen met de ambassadeur van de vrienden en medewerkers van de Nederlandse Bachvereniging over het vriendenbeleid.

Ook buiten de vergaderingen om is er met regelmaat contact geweest door toezichthouders onderling en hebben enkele van de toezichthouders (intensief) contact onderhouden met de directeur-bestuurder, andere leden van het managementteam en/of incidenteel met bestuursleden van de gelieerde Stichting Ondersteuning.

Voor alle reguliere RvT-vergaderingen staan standaard de algemene gang van zaken, het artistiek-inhoudelijk beleid en de financiën geagendeerd. Voorts werd bij ten minste één vergadering in 2022 aandacht besteed aan huisvesting, een nieuwe bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering, giftenaanvaardingsbeleid en de samenstelling van de RvT.

Uiteraard kwam in 2022 ook in elke vergadering de uitzonderlijke situatie door de coronagevolgen aan bod en werden vooruitzichten en nieuwe plannen geschetst. Ook de gevolgen van de aansluiting van de Nederlandse Bachvereniging bij de nieuwe CAO Muziekensembles per 1 maart 2022 keerden in elke vergadering terug. Bovendien werden in elke vergadering in het verslagjaar de organisatie-structuur en de inrichting van het artistieke domein besproken.

De vergaderingen werden door de directeur-bestuurder uitstekend voorbereid met o.a. informatieve bestuursjournaals. Ook tussentijds werd de RvT d.m.v. journaals, e-mails en interne nieuwsbrieven op de hoogte gehouden van belangrijke lopende zaken.

Van elke vergadering wordt een schriftelijk verslag gemaakt en bewaard.

Risico's

De Nederlandse Bachvereniging hanteert een risicomatrix die eens per jaar, bij vaststelling van de jaarrekening, wordt gezien en herijkt. Een belangrijk onderdeel van het risicoprofiel bestaat uit de manier waarop de organisatie eventuele nadelige gebeurtenissen opvangt. Het grootste risico bestaat uit het wegvallen van de Rijkssubsidie (ca 25% van de totale baten), voor welk geval Stichting Ondersteuning garant staat. Door onze plaats in de culturele basisinfrastructuur (BIS) is dit risico verkleind maar niet verdwenen.

De gevolgen van de pandemie die de wereld in 2020 overviel, zijn nog niet voorbij. Vermoedelijk duurt nog enige jaren voordat de culturele sector – en dus ook de Nederlandse Bachvereniging – volledig is hersteld. Publieksinkomsten zijn nog niet op het niveau van voor de crisis en de concertpraktijk wordt almaar duurder. De Nederlandse Bachvereniging kijkt daarom goed naar een realistisch plan voor de periode 2025-2028, waarin de ambities en de middelen in balans zijn.

Evaluaties

De raad van toezicht houdt jaarlijks een zelfevaluatie; eens in de drie jaar met een externe gespreksleider. De directeur-bestuurder en de bestuurssecretaris zijn niet bij de zelfevaluatie van de RvT aanwezig.

Tijdens de zelfevaluatie reflecteert de RvT op zijn functioneren en komt aan de orde wat de Governance Code Cultuur van de RvT vraagt en hoe die vereisten hun beslag krijgen in activiteiten van de RvT. Ook de onderlinge samenwerking en die met de directeur-bestuurder is onderwerp van gesprek. De RvT voorziet zelf in verslaglegging van de zelfevaluatie. De zelfevaluatie over 2022 was geagendeerd bij de RvT-vergadering op 2 februari 2023. Doordat de RvT die dag onverwacht niet compleet was, is slechts kort over het onderwerp gesproken. Een inhoudelijkere bespreking, waarvan ook verslag wordt gemaakt, volgt later dit jaar.

Er hebben zich in 2022 geen situaties van belangenverstremming of tegenstrijdig belang voorgedaan.

Ter voorbereiding op het jaarlijkse evaluatiegesprek met de directeur-bestuurder consulteert de voorzitter de andere toezichthouders en eventueel ook medewerkers. Van het gesprek wordt een verslag gemaakt dat door beide partijen wordt ondertekend en wordt gedeeld met de andere toezichthouders. Het evaluatiegesprek door de voorzitter en de vice-voorzitter van de RvT met de directeur-bestuurder met betrekking tot 2022 was gepland op 23 januari 2023, maar is vanwege tijdelijke uitval van de bestuurder uitgesteld tot een nader te bepalen datum later dit jaar.

De directeur-bestuurder heeft een contract voor onbepaalde tijd en werd vanaf 1 maart 2022 beloond conform de nieuwe CAO Muziekensembles, die op die datum in werking trad. In de eerste twee maanden van het jaar volgde de Nederlandse Bachvereniging, ook bij haar beloning van de directeur-bestuurder, de CAO Toneel en Dans, die vergelijkbare salarisschalen hanteert.

Nevenfuncties

De bestuurder van de Nederlandse Bachvereniging bekleedt de volgende (neven)functies:

W.P. Mooij, directeur-bestuurder Nederlandse Bachvereniging

Tevens: Voorzitter bestuur Société Gavign  s,
Lid bezwarencommissie Amsterdams Fonds voor de Kunst
Lid Jury Keep an Eye Productieprijs

De toezichthouders van de Nederlandse Bachvereniging bekeden de volgende (neven)functies:

H.L. Buis, voorzitter RvT en vriendencommissielid Nederlandse Bachvereniging

Tevens: lid Raad van Commissarissen bij Stedin
lid van het Bestuur Hoogeschoolraad van de Erasmus Universiteit
Secretaris van de STAK van de Fa. W. Th. Zandstra

M.A. Scheltema, vice-voorzitter RvT en lid auditcommissie Nederlandse Bachvereniging

Tevens: Raad van Commissarissen De Nederlandsche Bank (DNB)
Partner bij Scheltema Tammenoms
Raad Ondernemingskamer Gerechtshof Amsterdam
Raad van Commissarissen Nedap
Raad van Toezicht Stichting Open Nederland
Raad van Toezicht Veerstichting
Raad van Toezicht Nederlands Fotomuseum
Voorzitter Oogvereniging Nederland

P.W. Mol, lid RvT en voorzitter auditcommissie Nederlandse Bachvereniging

Tevens: lid Raad van Toezicht Natuur en Milieu
lid commissie ontwikkelingssamenwerking Adviesraad Internationale vraagstukken
lid curatorium post doc verandermanagement VU
voorzitter auditcommissie Natuur & Milieu

Marco de Souza, lid RvT en vriendencommissielid Nederlandse Bachvereniging

Hoofdfunctie: Directeur-bestuurder Stichting Muziekcentrum Zuidoost
Tevens: Directeur-bestuurder Stichting Leerorkest Nederland
Directeur-bestuurder Stichting Instrumentendepot Leerorkest

Het jaar 2022 was wellicht een nog zwaarder jaar dan de twee 'coronajaren' daarvoor, die dan wel voorbij waren maar hun sporen ver de toekomst in hebben geslingerd. We zijn heel blij dat de Bachvereniging ondanks de beperkingen en uitdagingen een zeer gevarieerd jaar heeft gehad en dat de zalen bij onze concerten aan het eind van het jaar toch weer aardig vol, soms zelfs uitverkocht waren. Het negatieve resultaat was niet onvoorzien en neemt niet weg dat we trots zijn op de inhoud van onderliggend verslag, zeker in het licht van de omstandigheden waaronder ze tot stand kwam.

Hanne Buis,
Voorzitter

ACTIVITEITEN 2022

Al in de oprichtingsstatuten uit 1921 is het doel van de Nederlandse Bachvereniging omschreven als de kunst van Johann Sebastian Bach in de ruimste zin des woords te beoefenen, te bestuderen en bekend te maken. Er is in de afgelopen eeuw veel veranderd, maar dat niet. Anno 2023 formuleren wij het wat moderner, maar blijft het doel hetzelfde: Bach voor iedereen! Vanzelfsprekend streven wij dat doel na door op zoveel mogelijk plekken voor zoveel mogelijk mensen concerten te geven. Maar daar blijft het niet bij.

All of Bach

All of Bach is het online videoproject van de Nederlandse Bachvereniging. Wij stellen op YouTube.com/Bach en op onze eigen website het complete oeuvre van Johann Sebastian Bach in beeld en geluid gratis beschikbaar, in opnames van hoge kwaliteit. Muziek liefhebbers wereldwijd kunnen op die manier genieten van opnames van grootschalige concerten, intieme huisconcerten en virtuoze solowerken, uitgevoerd door de Nederlandse Bachvereniging en haar gastmusici.

De internationale *online community* die wij in het afgelopen decennium via All of Bach hebben opgebouwd, bleek in 2022 opnieuw goud waard te zijn. Het aantal abonnees op ons kanaal YouTube.com/Bach groeide wederom met 100.000 naar een totaal van 400.000 aan het eind van het jaar en het aantal views nam eveneens spectaculair toe. De video van de *Kunst der Fuge*, in een instrumentatie van artistiek leider Shunske Sato waarin ook de vocalisten van de Bachvereniging een rol kregen, is na de release in september 2022 binnen een week 90.000 keer bekeken op YouTube en is daarmee de snelste stijger ooit op All of Bach. We ontvingen gedurende het jaar vanuit de hele wereld wederom (spontane) donaties. Door All of Bach is de Nederlandse Bachvereniging internationaal niet meer weg te denken als autoriteit op het gebied van de muziek van Bach.

Publieksreactie op All of Bach

If I can enjoy this sort of musical performance every time, I would gladly attend church service. In the days of JSB, this may well have been a strong incentive for the population to go to church. As always NBS is impeccable and powerful off the chart.

Talentontwikkeling: Young Bach Fellowship

Sinds 2013 is het Young Bach Fellowship (YBF) onderdeel van de Nederlandse Bachvereniging. Met dit talent-ontwikkelingsprogramma bieden we een podium aan jonge musici die zich verder willen ontwikkelen in de barokmuziek en begeleiden we hen bij het ondernemerschap dat het vak van musicus vandaag de dag vraagt. Deelnemers aan het YBF (fellows) krijgen de kans deel te nemen aan producties van de Bachvereniging, ze krijgen een mentor toegewezen, worden gecoacht en krijgen advies op het gebied van marketing, financiën, positionering en programmering. Het fellowship is een broedplaats waar jong talent de ruimte krijgt te experimenteren, zich te ontwikkelen en nieuwe samenwerkingen aan te gaan.

Onder normale omstandigheden duurt het YBF-programma twee jaar. Vanwege de beperkingen van de coronacrisis hebben we in 2020 al besloten het programma voor de lichte van 2019-2020 een jaar te verlengen, zodat de fellows toch voldoende speelbeurten met het ensemble zouden hebben.

Voor de huidige groep fellows is op 14 september 2022 een introductiedag met kennismaking, informatie en muziek georganiseerd. Zij zijn in de seizoenen 2022-2023 en 2023-2024 aan de Nederlandse Bachvereniging verbonden.

Het Young Bach Fellowship werd in 2022 ondersteund door het Jos van Veldhoven Fonds.

Educatie

Sinds 2022 biedt de Nederlandse Bachvereniging de educatiemodule Barok@School aan scholen aan. Dit programma, waarin improvisatie centraal staat, sluit aan op het subdomein 'improviseren en componeren' uit het Centraal Examen Muziek voor HAVO/VWO. De module is ingedeeld in vijf hoofdthema's rond J.S. Bach: Leven, Karakter, Componeren, Grote Werken en Bachs Erfenis. Dit nieuwe educatieprogramma is beschikbaar via rijke webpagina's met beeld- en videomateriaal, geluidsfragmenten en downloadbare pdf's. Er zijn per thema vragen en opdrachten waarmee de scholieren aan de slag kunnen.

Daarnaast hebben wij nog altijd het al decennia populaire educatieprogramma 'Oog in oog met de Matthäus-Passion' voor middelbare scholen, waarbij lessen in de klas door de eigen docent én door een musicus van de Bachvereniging de voorbereiding vormen van een concertbezoek: met de hele klas naar de Matthäus-Passion van de Nederlandse Bachvereniging. Wij verzorgden in 2022 vier gastlessen op scholen in Tilburg, Amersfoort, Baarn en Den Haag.

Tevens heeft de Nederlandse Bachvereniging sinds 2021 educatiemodules over Bach op haar website, die voor iedereen gratis toegankelijk zijn. <https://www.bachvereniging.nl/alles-over-bach>

Coaching amateurmusicici

Musicici van de Nederlandse Bachvereniging onderschrijven de meerwaarde van muziekbeoefening door amateurs van harte. Sinds seizoen 2018-2019 coachen onze strijkers, blazers en zangers het Utrechtse vocaal-instrumentale amateur-barokensemble Collegium Musicum Traiectum dat onder leiding staat van Paulien Kostense. De wisselwerking tussen ervaren professionals en enthousiaste amateurs wordt door beide partijen als zeer inspirerend ervaren. In maart 2022 hebben drie musicici van de Bachvereniging een workshop ensemblespel verzorgd voor de blazers van het gezelschap.

Activiteitenoverzicht 2022

In april 2023 is het (gelukkig) bijna niet meer voor te stellen dat het jaar 2022 nog startte met een lockdown en vele beperkingen vanwege het coronavirus. Daardoor moesten we besluiten het grootse jubileumproject **J.S. Bach – De Apocalyps**, de 'Bachopera' die de Nederlandse Bachvereniging samen met OPERA2DAY ontwikkelde en zou uitvoeren, te beperken tot de repetitieperiode en de première. De 23 uitvoeringen die verspreid over drie maanden in het hele land zouden plaatsvinden, en het daaraan gekoppelde educatietraject hebben we noodgedwongen geannuleerd. In 2024 staat *De Apocalyps* opnieuw geprogrammeerd.

Foto: Marco Borggreve

Op 19 maart bracht de Nederlandse Bachvereniging **Der Tod Jesu** van Carl Heinrich Graun in de serie ZaterdagMatinee van de NTR – een van meest prestigieuze concertseries ter wereld – in het Amsterdamse Concertgebouw. Bachs passies zijn bekend en geliefd, maar onze artistiek leider Shunske Sato en voormalig ZaterdagMatinee-programmeur Kees Vlaardingebroek hebben de handen ineengeslagen om het publiek ieder jaar rond Pasen kennis te laten maken met alternatieven. Bij deze productie van *Der Tod Jesu* hebben we voor het eerst samengewerkt met Johanna Soller als coach voor het vocale ensemble. Dat beviel zo goed dat zij op onze uitnodiging in 2024 als eerste vrouwelijke dirigent onze *Matthäus-Passion* zal leiden.

De **Matthäus-Passion** van Johan Sebastian Bach door de Nederlandse Bachvereniging is al honderd jaar een begrip. Van al onze activiteiten is dit de oudste en meest dierbare traditie. Bij de uitvoering op Goede Vrijdag 2022 in Grote Kerk Naarden was het zelfs precies honderd jaar geleden dat we op die feestdag en in die kerk voor het eerst muziek, ondernemerschap, bezinning en inspiratie bijeen brachten. We waren bijzonder gelukkig dat we in ons jubileumseizoen, na twee coronajaren vol beperkingen, onze Matthäus-traditie in Grote Kerk Naarden in 2022 weer konden hervatten. Het was een feest ons eigen publiek weer te kunnen ontvangen op de plaats waar het allemaal begonnen is. Vijf vrijwel uitverkochte passie-uitvoeringen o.l.v. Shunske Sato, die het stuk voor het eerst dirigeerde, vormden een prachtig sluitstuk van een succesvolle tournee waarin we ook Schoten in België (besloten), Groningen, Tilburg, Eindhoven, Utrecht, Alkmaar, Rotterdam, Aardenburg en Amsterdam aandeden.

Marjolein Sengers in het Eindhovens Dagblad:

'Niet eerder kwam dit werk zo sterk en onontkoombaar binnen.'

'Met ronde, vloeiende en tegelijkertijd niets aan de verbeelding overlatende gebaren riep Sato het hele scala aan menselijke emoties op.'

Ter gelegenheid van ons honderdjarig jubileum breidden wij onze passietraditie uit met een nieuw element: de **Goede Vrijdag lezing**. In de pauze van onze *Matthäus-Passion* op Goede Vrijdag in Naarden spreekt een prominent persoon, exclusief voor de genodigden van de Nederlandse Bachvereniging, live de Goede Vrijdag Lezing uit. De spreker werpt vanuit het eigen vakgebied een verrassend licht op de Matthäus-Passion, door het verhaal en/of de muziek te verbinden aan een actueel of universeel thema. Met die maatschappelijke invalshoek illustreren we de relevantie van het stuk, plaatsen we Bach in de huidige tijd en leggen we verbanden met andere expertises. We publiceren de lezing nadat die is uitgesproken op onze website, zodat iedereen die kan lezen. De eerste editie werd in 2022 verzorgd door de wereldwijd actieve, Vlaams toneel- en operaregisseur Ivo van Hove, directeur van Internationaal Theater Amsterdam (ITA).

<https://www.bachvereniging.nl/goede-vrijdag-lezing>

Bijna even legendarisch als de Matthäus-traditie is het intieme **Lamentaties**-programma dat de Nederlandse Bachvereniging al decennia in de vroege ochtend van Goede Vrijdag en Stille Zaterdag uitvoert. Voor 2022 stelde onze tenor João Moreira een programma samen uit verstilde kerkmuziek voor de drie dagen voor Pasen uit het archief van de kathedraal van Évora in Portugal.

Foto's: Milagro Elstak (Sato dirigeert en Goede Vrijdag lezing), Stefan Ebels (Lamentaties in Grote Kerk Naarden)

Op 24 april 2022 heeft het **Galadiner** plaatsgevonden dat in november 2021 door een lockdown moest worden geannuleerd. Tussen de gangen door serveerden we uiteraard toepasselijke muziek. De Bachvereniging organiseerde dit galadiner om haar grootschalige, nieuwe plannen omtrent een 'House of Bach' te presenteren. Het galadiner had dan ook een fondsenwervend karakter, al werd in deze fase met name gevraagd om sponsoring *in kind*: het delen van relevante kennis, expertise en contacten om het plan verder te kunnen ontwikkelen.

[Onze droom Een House of Bach – Bach \(bachvereniging.nl\)](https://www.bachvereniging.nl)

In het voorjaar van 2022 verzorgden we een **talentontwikkelingsproject voor cello**. Eind 2021 al hadden wij, in samenwerking met docenten van de conservatoria van Den Haag en Amsterdam, deelnemers geselecteerd. Uit alle inzendingen kozen wij twee studenten van de jongtalentafdeling van het Koninklijk Conservatorium in Den Haag en vier van het Conservatorium van Amsterdam. Onder leiding van onze celliste Lucia Swarts kregen de leerlingen masterclasses, maakten ze, met dank aan het Nationaal Instrumentenfonds, kennis met de barokcello en -stok en namen ze elk een deel op van de *Derde Cellosuite* van Johann Sebastian Bach voor All of Bach.

<https://www.youtube.com/watch?v=MxAaWuz7sos>

Ter gelegenheid van het **55-jarig bestaan van Bachcantates Utrecht (BCU)** en het eeuwfeest van de Nederlandse Bachvereniging werkten de twee jubilarissen samen in een kort project. De cantate-uitvoering van BCU op 1 mei 2022, in de Utrechtse Geertekerk, stond onder leiding van Shunske Sato. Vier vocalisten van de Bachvereniging (één per stemgroep) coachten de stemgroepen van BCU en namen de solo's voor hun rekening. De vrijdag voor de uitvoering werd gerepeteerd. Op het programma stonden BWV's 103 en 192/2.

De Nederlandse Bachvereniging koestert de prettige, constructieve band met TivoliVredenburg, de belangrijkste concertlocatie in onze thuisstad Utrecht. Wij hebben er daarom ook bewust voor gekozen ons **driedaagse jubileumfestival** te laten plaatsvinden in dit muziekcomplex, waarbij directeur Jeroen Bartelse bij het openingsconcert het publiek verwelkomde in 'zijn huis'.

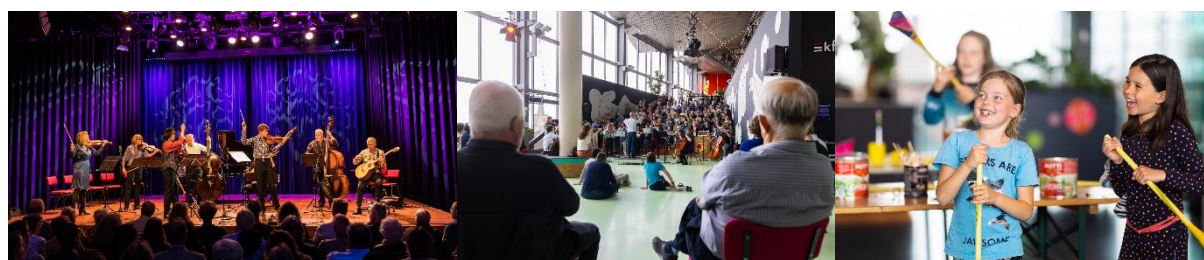
Het hele weekend stond in het teken van Bach, waarbij we zoveel mogelijk kanten van Bach belichtten om iedereen te laten meegenieten.

Voor het openingsconcert koos Shunske Sato een samenwerking met regisseur *Adrian Schvarzstein*, die de viering van de honderdste verjaardag van Bach, door musici én publiek, als uitgangspunt nam. Het was een spectaculaire, kleurrijke, feestelijke opening, waarin het publiek ook een onvermoede kant van de Bachvereniging zelf te zien kreeg.

Foto: Juri Hiensch

Ook de rest van het weekend was er van alles te beleven in TivoliVredenburg. Amateurmusici studeerden samen met ensembleleden van de Bachvereniging de *Hohe Messe* in en presenteerden deze 'scratch' aan het festivalpubliek. Kinderen knutselden instrumenten in elkaar en er was een pubquiz. De hele dag konden mensen naar hoogtepunten en specials op All of Bach luisteren en kijken. Shunske Sato jamde met het Tim Kliphuis Trio. Er was een muzikale kindervoorstelling in samenwerking met Koomans Poppentheater. Lucas Keijning gaf een interactieve seminar over kunstmatige intelligentie en muziek. We vertoonden NTR-documentaire 'De mooiste maten van de Matthäus' waarin Paul Witteman stilstaat bij persoonlijke verhalen van Bachvereniging-betrokkenen. Er waren verschillende concerten door eigen ensembleleden waarin echte Bach-instrumenten als het orgel, de gamba en de cello de hoofdrol speelden. En er waren gastoptredens van Ensemble Masques en het Lodestar Trio.

Foto's: SWARD, Juri Hiensch

We sloten het jubileumweekend zondagmiddag af met een opzwepend slotconcert. De toenmalige Utrechtse cultuurwethouder Anke Klein opende het concert dat onder leiding stond van gastdirigent, componist en organist Rudolf Lutz. Er stond muziek van Georg Friedrich Handel, Lutz zelf en natuurlijk Bach op de lessenaars. Ons voltallige kernensemble en het Young Bach Fellowship waren van de partij. Samen met het Utrechtse amateursensemble Collegium Musicum Traiectum én het publiek zorgden zij voor een spetterend programma waarin ook ruimte was voor improvisatie. Op 18 juni waren we te gast bij het prestigieuze **Bachfest Leipzig** in Duitsland. In de Nicolaïkerche voerden we onder leiding van Shunske Sato vier cantates van Bach uit. Een kleine groep patronen reisde met ons mee. Voor vertrek brachten we het 'Leipzig-programma' in TivoliVredenburg in Utrecht en in Grote Kerk Naarden en direct na terugkomst in Nederland namen we de vier cantates op voor All of Bach in de Philharmonie Haarlem, met dank aan MWH4impact. Op 10 juli reisden we met hetzelfde

programma naar Fribourg in Zwitserland, waar het concert –deze keer onder leiding van voormalig artistiek leider Jos van Veldhoven – live op radiozender Espace 2 werd uitgezonden.

Op 22 juni verzorgde de Nederlandse Bachvereniging een kleinschalig **besloten concert** voor haar premium partner **Deloitte** in het Mauritshuis in Den Haag, bij wijze van alternatief voor het geannuleerde Deloitte Kerstconcert in 2021.

Ter gelegenheid van ons jubileum bood Organisatie Oude Muziek de Nederlandse Bachvereniging een *residency* aan in het **Festival Oude Muziek 2022** (FOM). Een kans die wij uiteraard met beide handen aangrepen. Onder leiding van Shunske Sato brachten we twee bijzondere programma's: één rond het Magnificat van Carl Philipp Emanuel Bach (op 24 augustus) en een pasticcio-passie met composities van Carl Heinrich Graun, Georg Philipp Telemann en Johann Sebastian Bach (op 31 augustus). Daarnaast verzorgden onze musici een groot aantal salonconcerten in speciaal geselecteerde bijzondere Utrechtse huizen: een waardige en feestelijke afsluiting van ons jubileumseizoen. De AVROTROS maakte opnames van de concerten vanuit TivoliVredenburg.

Het FOM-programma met het *Magnificat* van C.P.E. Bach brachten we voorafgaand aan het festival tweemaal op 20 augustus tijdens het **Musikfest Bremen** in Duitsland in de Sankt Petri Dom. Arte maakte een televisie-item over het concert.

Begin september verzorgden musici van de Bachvereniging twee kleine, **besloten optredens voor sponsors** van de Nederlandse Bachvereniging en eind september speelde onze celliste Lucia Swarts bij een **besloten diner van onze premium partner Deloitte** als verrassing voor Hans Honig, die kort daarvoor een tweede termijn als CEO kreeg.

Op 10 september bedankten we onze trouwe donateurs voor hun betrokkenheid en (financiële) steun met het jaarlijkse **Vriendenconcert**, dit jaar in Grote Kerk Naarden onder leiding van onze violiste Sayuri Yamagata. Naast twee huwelijksantates van Bach, stemden de vrienden zelf welke compositie van de grote meester zij wilden horen. Dat werd *Sinfonia, opening van cantate BWV 156, Ich steh mit einem Fuß im Grabe*. Enkele vrienden lichtten tijdens het concert toe waarom zij voor dit stuk hadden gekozen. We namen de huwelijksantates tijdens het concert op voor All of Bach.

In dezelfde maand hebben we de opnames van Bachs **Wohltemperirte Clavier Boek 2 voor All of Bach** afgerond. De delen zijn gedurende het jaar opgenomen op twaalf ludieke Utrechtse locaties. De montage en postproductie kosten nog enige tijd, maar het belooft een in artistiek opzicht heel mooi document te worden.

Voor het eerste reguliere project van seizoen 2022-2023 werkte de Nederlandse Bachvereniging samen met regisseuse Cecilia Thunnissen. **Geld, macht en lust** was een programma met muziek van Johann Sebastian Bach en Georg Philipp Telemann. Thunnissen koos een theatrale aanpak met nadruk op genderdiversiteit. Dat was even wennen, zowel voor ons als voor ons publiek. Niet iedereen kon de vrije aanpak waarderen, maar we ontvingen ook juist heel positieve reacties. Deze gemengde ontvangst sterkt ons in de overtuiging dat het goed is dat de Bachvereniging experimenten aangaat om haar missie Bach voor iedereen invulling te geven. Bij Podium Klassiek brachten sopraansolist Rachel Redmond en instrumentalistinnen van de Bachvereniging een aria uit *Geld macht en lust*.

Fotos: Milagro Elstak

Op 24 oktober 2022 ging een langgekoesterde wens in vervulling: samenwerking met de **Cellobiënnale Amsterdam**. We verzorgden een sprankelend concert o.l.v. Shunske Sato, Lucia Swarts speelde suites van Bach en ook de cellotalenten met wie we in het voorjaar hadden gewerkt kregen hier opnieuw het podium.

Sinds enkele jaren heeft de Nederlandse Bachvereniging, naast een Matthäus-traditie en een kersttraditie, een Allerzielentraditie. Eind oktober en begin november brengen we troostrijke muziek die uitnodigt tot nadenken en herdenken. In 2022 nodigden we Leonardo García Alarcón uit om het programma te kiezen en te leiden. Hij koos voor *Il dono della vita eterna* van Antonio Draghi, een vergeten compositie die Alarcón hoogstpersoonlijk in de Österreichische Nationalbibliothek in Wenen opduikelde. Bij dit project konden we tot onze vreugde voor het eerst in lange tijd ook weer een repetitie voor vrienden openstellen.

Mischa Spel in NRC:

‘Het werk bevat mooie momenten en interessante doorkijkjes in de bodem waaruit Bachs passies opbloeiden. Zo lijkt de aria “Morte eterna” een voorloper van “Erbarme dich” uit de Matthäus – gloedvol begeleid door celliste Lucia Swarts’

In samenwerking met TivoliVredenburg ontwikkelden we voor seizoen 2022-2023 de serie **‘Bezin met Bach’**. In deze serie brengen we kennis en klassieke muziek samen voor een moment van bezinning. *Bezin met Bach* combineert cantates die tot nadenken stemmen met gesproken teksten over actuele levensvragen. Dichter Maud Vanhauwaert levert gesproken bijdragen en de presentatie is in handen van Lex Bohlmeijer. Elke editie heeft een eigen thema en een spreker die bij dat onderwerp aansluit. In de eerste editie op 26 november stond het thema ‘trouw’ centraal; de spreker van deze editie was publicist en podcastmaker Corine Koole. We verwelkomden 300 enthousiaste en veelal jonge bezoekers. Onder leiding van sopraan Dorothee Miels bracht de Nederlandse Bachvereniging (delen van) de bruiloftscantates die ze ook bij het Vriendenconcert had uitgevoerd. De tweede en derde editie van *Bezin met Bach* vinden plaats in de eerste helft van 2023. We zetten de serie in 2023-2024 voort.

Ter gelegenheid van **het 900-jarig bestaan van de stad Utrecht** sloegen Utrechtse culturele gezelschappen de handen ineen. Holland Baroque, de Nederlandse Bachvereniging, de Kathedrale Koorschool Utrecht en de Kathedrale Koorschool Suriname brachten op 11 november gezamenlijk een concert in de Grote Zaal van TivoliVredenburg onder leiding van Philip Ahmann. Op het programma stonden onder meer het *Utrecht Te Deum* en het *Utrecht Jubilate* van George Frideric Händel en traditionele Sint Maartensliederen.

Het was tot slot geweldig om na twee stille coronawinters in 2022 eindelijk weer een volwaardige kersttournee uit te voeren. Onder de bezielende leiding van artistiek leider Shunske Sato voerden wij de eerste drie cantates van Johan Sebastian Bachs ***Weihnachts-Oratorium*** uit – het deel dat Bach ook inderdaad voor Kerstmis schreef. We wisselden de cantates af met minder bekend, maar prachtig kerstrepertoire van Gottfried Heinrich Stölzel en Dietrich Buxtehude. Ook het jaarlijkse besloten Deloitte Kerstconcert kon tot onze grote vreugde weer doorgaan.

Met dank aan Stichting Virtutis Opus namen we in het najaar een documentaire over het *Weihnachts-Oratorium* op in de Utrechtse Geertekerk en maakten we in de eerste week van 2023 tevens een opname van de eerste drie cantates voor All of Bach in het MCO in Hilversum. De cantates 4-6 volgen in 2024.

Maartje Stokkers in De Volkskrant:

‘Het “Weihnachts-Oratorium” van J.S. Bach door de Nederlandse Bachvereniging: dat is rillen van blijdschap’

Mischa Spel in NRC:

‘Bij de Nederlandse Bachvereniging was een intiem, verstild kerstgevoel in Grote Kerk Naarden (klokgebeier, stralende musici, glühweingeur) volop aanwezig’

DE ORGANISATIE IN 2022

Artistiek leider en ensemble

Artistiek leider Shunsuke Sato heeft in oktober 2022 zijn vertrek aangekondigd. Sato is tien jaar aan de Bachvereniging verbonden geweest; eerst als concertmeester en vanaf 2018 als artistiek leider. Hoewel wij begrip hebben voor zijn besluit, betreuren we zijn vertrek. We zijn hem zeer dankbaar voor alles wat hij de Bachvereniging in de afgelopen – zeer uitdagende – jaren heeft gebracht. De zoektocht naar een nieuwe artistiek leider is inmiddels begonnen. In overleg met het ensemble is besloten om voor dit proces ruim de tijd te nemen: er zal met verschillende kandidaten worden gewerkt in de komende seizoenen.

Mutaties kernbezetting

In 2022 verwelkomden we twee nieuwe kernleden die afkomstig zijn uit het Young Bach Fellowship: sopraan Amelia Berridge en tweede hoboïste Katharina Verhaar. Violisten Lucia Giraudo en Lidewij Van der Voort traden eveneens toe tot de kernbezetting. Altviolist Staas Swierstra heeft het ensemble verlaten wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Deirdre Dowling en Femke Huizinga volgen hem op. Rodrigo López Paz is benoemd tot eerste hoboïst. We hebben afscheid genomen van zanger Pierre-Guy Le Gall White (bariton).

Instrumentaal Vocaal Overleg

Het instrumentaal-vocaal overleg (IVO) – bestaande uit twee instrumentalisten en twee zangers – had in 2022 een actieve rol. Zowel het vertrek van de artistiek leider als het invoeren van de CAO voor Muziekensembles had (en heeft) veel impact op het ensemble. Er is vooral over deze twee onderwerpen intensief en veelvuldig overleg geweest tussen het IVO en de directeur-bestuurder.

Directie en staf

In veel opzichten was 2022 een roerig jaar. Ook binnen de staf van de Bachvereniging vond een aantal veranderingen plaats. Hoofd marketing Annelie Bulsing nam aan het begin van het jaar afscheid. Zij werd begin maart opgevolgd door Bas Jongeling. In dezelfde maand kwam Marieke de Blaay in dienst als opvolger voor de eind 2021 vertrokken producent All of Bach. Medewerker verkoop en communicatie Kimberley van Veldhuyzen nam in de zomer afscheid en werd eind augustus opgevolgd door Mirjam van Esterik. Per 1 september namen we Tijsjoris Groot-Mooij aan als administrateur. Redacteur All of Bach Stefan Ebels werd online marketeer binnen de Bachvereniging. Voor zijn oude functie kwam Brechtje van Riel half september in dienst. Producent Marco Meijdam vertrok per 1 oktober en werd op dezelfde datum opgevolgd door Stephan Esmeijer.

De kantoororganisatie van de Nederlandse Bachvereniging had op 31 december 2022 een personeelsbestand van in totaal 13,32 fte (10,29 fte in vaste dienst, 3,03 met een contract voor bepaalde tijd).

Beloningsbeleid kantoorstaf

Voor de salarissen van stafmedewerkers (inclusief directeur en honorarium artistiek leider) volgden wij in 2022 tot 1 maart de CAO Toneel en Dans. Vanaf 1 maart is de Nederlandse Bachvereniging aangesloten bij de nieuwe CAO Muziekensembles. De salarissen van de stafmedewerkers zijn per 1 maart 2022 geïndexeerd, in lijn met deze CAO.

Verantwoording WNT

Het salaris van directeur-bestuurder en de bezoldiging van de artistiek leider vallen binnen de loonschalen van de CAO Muziekensembles, waarmee zij ruimschoots onder de WNT-grens blijven.

AVG

In 2018 heeft de Nederlandse Bachvereniging beleid conform de Algemene Verordening Persoonsgegevens (AVG) ingevoerd. Er zijn een (extern) privacyreglement en een (intern) privacybeleid opgesteld, inclusief een procedure over hoe te handelen bij datalekken. Met alle relevante derden zijn verwerkersovereenkomsten inzake verwerking van persoonsgegevens afgesloten. Het personeel is geïnformeerd en betrokken bij het 'AVG-proof' maken van de organisatie. Alle medewerkers zijn op de hoogte van (de essentie van) het privacyreglement en het privacybeleid en hebben een geheimhoudingsverklaring ondertekend. Waar nodig worden de reglementen geactualiseerd.

Werkgever/opdrachtgeverschap t.a.v. uitvoerenden, andere medewerkers en instellingen

Al geruime tijd is er aandacht voor de kwetsbare positie van zelfstandigen binnen de podiumkunsten-sector. Mede daarom is de Fair Practice Code in het leven geroepen, waarbij het onderdeel 'Fair pay' in het bijzonder in de aandacht kwam te staan. De coronacrisis maakte nogmaals pijnlijk duidelijk hoe kwetsbaar de positie van zelfstandigen is en versterkte de wil om een eigen CAO voor muzikensembles in het leven te roepen. Deze is met steun van de Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten (NAPK) en de Kunstenbond tot stand gekomen.

De Bachvereniging heeft zich op 1 maart 2022 (het eerst mogelijke moment) aangesloten bij deze CAO. Met het implementeren van de CAO geeft de Bachvereniging invulling aan de Fair Practice Code voor zowel de musici als de stafmedewerkers. De CAO zorgt tevens voor uitzondering op de ketenbepaling, die van belang is vanwege de kortdurende dienstverbanden voor onze musici.

De invoering van de CAO heeft wel vergaande consequenties voor de bedrijfsvoering van de Bachvereniging en voor de positie van staf- en ensembleleden.

Consequenties voor de bedrijfsvoering/werkgever

Voor de Nederlandse Bachvereniging, als werkgever, betekent aansluiting bij de CAO een forse toename van de activiteitenlasten personeel doordat ze werkgeverslasten voor musici is gaan betalen. Ook de overgang van de 40-urige naar een 38-urige werkweek met behoud van salaris had financiële gevolgen. Bovendien namen personeelskosten toe als gevolg van volledige doorbetaling bij ziekte (vrijwel iedere musicus moet bij uitval tijdens concerten vervangen worden). Binnenlandse tournees worden substantieel duurder door het betalen van reistijdvergoeding en het bijhouden van een goede urenadministratie blijkt gecompliceerder en tijdrovender dan vooraf ingeschat.

Consequenties voor de medewerkers

De invoering van de CAO betekende voor de stafmedewerkers een aantal positieve veranderingen: invoering van een kortere werkweek (met behoud van salaris) en de jaarlijkse indexatie van salarissen op een vast moment. Ook is er meer transparantie over loonschalen en -tredes en is er meer uniformiteit m.b.t. verlof, overwerk en vakantiedagen.

Voor de musici is de implementatie van de CAO ingrijpend(er). Het grootste gedeelte van het ensemble van de Bachvereniging werkte voorheen als ZZP. Invoering van de CAO zorgt voor grotere sociale zekerheid door doorbetaling bij ziekte en aansluiting bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Maar het betekent voor hen wel dat hun positie als zelfstandige in het geding komt. Vrijwel alle musici hebben meerdere opdrachtgevers (andere ensembles, conservatoria, privé lespraktijk, overige werkzaamheden), terwijl op dit moment alleen de Bachvereniging voor hen functioneert als werkgever (andere ensembles zijn nog niet aangesloten bij de CAO, andere opdrachtgevers blijven de betreffende musicus inhuren als freelancer). Dit heeft grote consequenties voor hun financiële en fiscale positie, zoals het al dan niet aan kunnen houden van een AOV of de deelname aan een broodfonds.

Specifieke consequenties voor de Bachvereniging

Er zijn twee zaken specifiek voor de Bachvereniging van grote invloed op de werking van de CAO. Ten eerste werkt de Bachvereniging met sterk wisselende bezettingen: van kamermuziek tot projecten met 65 musici. Dit betekent dat de ene musicus aan vrijwel alle projecten meedoet, terwijl de andere musicus slechts voor enkele concerten per jaar aan de Bachvereniging verbonden is. Daarnaast werkt de Bachvereniging veel met musici die in het buitenland zijn gevestigd, dan wel in het buitenland belastingplichtig zijn. Daardoor zijn er nog relatief veel musici van wie wij facturen ontvangen.

De eerste evaluatie van de CAO zal in 2024 plaatsvinden door de sociale partners.

PRESTATIES, PUBLIEK, SPREIDING EN PARTNERS

In 2022 was het als gevolg van de pandemie opnieuw niet mogelijk de oorspronkelijke prestatieafspraken conform planning na te komen. Toch zag het jaar er m.b.t. prestaties aanmerkelijk beter uit dan het jaar 2021. We verzorgden 63 concerten in binnen- en buitenland, waarbij we ruim 43.990 betalende bezoekers ontvingen.

Realisatie voorgenomen prestaties

De grootste afwijking t.o.v. onze voorgenomen prestaties betreft de opera die wij in samenwerking met OPERA2DAY hadden ontwikkeld in het kader van ons jubileumseizoen: 23 van de voorgenomen 25 voorstellingen werden geannuleerd. Op 19 december 2021 werd een algehele lockdown afgekondigd. Repeteren was toegestaan en wij besloten na ampel overleg de repetities voor het hoogtepunt van ons jubileumseizoen – de opera *J.S. Bach - De Apocalyps* – te continueren. We hadden de grote wens de voorstelling zo ver mogelijk ‘af te maken’; niet alleen vanuit de hoop de tournee doorgang te kunnen laten vinden, maar zeker ook met het oog op herneming en verkoopkansen in de toekomst: in geval van annulering konden we dan tenminste een video-opname maken van de voldragen voorstelling.

Op 25 januari 2022 werd aangekondigd dat de theaters open zouden kunnen, maar wel met de beperking van 1,5-metermaatregelen. De daardoor ontstane capaciteitsbeperking voor het publiek maakte het niet verantwoord de tournee te laten doorgaan: de dagkosten overtroffen vele malen de begrote inkomsten (per voorstelling is er sprake van 70 medewerkers cast en crew). Van de voorgenomen 25 voorstellingen zijn er 3 gespeeld (try-out, voorpremière en de première). De opera wordt in 2024 alsnog geprogrammeerd, met voorstellingen in heel Nederland, Münster en Leipzig.

Ook het grootschalige maatschappelijke programma, gekoppeld aan *J.S. Bach – De Apocalyps*, werd met de voorstellingen geannuleerd.

Als gevolg van de pandemie zijn veel scholen met een inhaalslag bezig op het kerncurriculum; muziekeducatie wordt door veel scholen niet als prioriteit beschouwd. Na twee ‘stille’ jaren konden wij ons educatiepakket weer aanbieden aan scholen voor het voortgezet onderwijs, maar bij lange na niet in de mate waarin we dat deden voor de pandemie.

Publiek

In 2022 bezochten 43.990 bezoekers in totaal 63 concerten van de Nederlandse Bachvereniging. Met onze educatieve activiteiten bereikten wij in 2022 totaal 126 scholieren.

De Bachvereniging koestert de band met haar trouwe achterban en spant zich in haar publiek te diversifiëren. Zo beoogden wij met de opera *J.S. Bach – De Apocalyps* een jongere publieksgroep aan te spreken, onder andere door een uitgebreid outreach-programma. De opera wordt in 2024 hervat. Hetzelfde geldt voor de serie ‘Bezin met Bach’ die de Bachvereniging samen met TivoliVredenburg is gestart in seizoen 2022-2023. De serie richt zich nadrukkelijk op publiek dat geïnteresseerd is in opinie en debat. Met de concerten van deze serie bieden wij samen met TivoliVredenburg verdieping en zingeving, in combinatie met cantates van Bach. De enthousiaste reacties van bezoekers sterken ons in het voornemen deze serie voort te zetten in de komende seizoenen.

Nog steeds is het niet mogelijk gedetailleerde informatie over de samenstelling van ons publiek te vergaren.

Deelname DIP

De Bachvereniging neemt deel aan DIP (Digitaal informatieplatform Podiumkunsten, een gezamenlijk initiatief van NAPK, VVTP en VSCD), waardoor we met inachtneming van de AVG meer informatie vergaren over onze eigen bezoekers en die van andere culturele instellingen. Die data helpen bij het aanscherpen van ons doelgroepenbeleid. Door vertragingen in de oplevering van het systeem profiteren de aangesloten instellingen nog niet volledig van wat dit platform te bieden heeft.

Stakeholders en partners

Naast het publiek – onze belangrijkste stakeholder – werkt de Bachvereniging samen met een groot aantal gewaardeerde partners, waarvan de belangrijkste zijn: TivoliVredenburg, Organisatie Oude

Muziek, Stichting Grote Kerk Naarden, OPERA2DAY, NTR ZaterdagMatinee, Collegium Musicum Trajectum, Koninklijk Conservatorium Den Haag en het Conservatorium van Amsterdam en Cellobiennale Amsterdam.

Spreiding

'Bach voor iedereen' is een internationale ambitie, maar de verwezenlijking ervan begint natuurlijk in Nederland. Zoals te zien is in de activiteitenlijst, vonden de activiteiten van de Bachvereniging in 2022 verspreid over het hele land plaats. Verreweg de meeste concerten werden gegeven in onze standplaats Utrecht en in ons 'tweede thuis' Naarden. Ook gaven wij concerten in Alkmaar, Amsterdam, Haarlem, Arnhem, Rotterdam, Den Haag, Eindhoven, Tilburg, Heerlen, Kampen en Aardenburg.

In 2022 werden de reisbeperkingen als gevolg van de pandemie vrijwel overal opgeheven, waardoor ons ensemble weer kon concerner in het buitenland. Wij verzorgden concerten bij het Bachfest Leipzig, het Festival International de Musiques Sacrées de Fribourg, Musikfest Bremen, en in concertzalen in Hasselt (B) en Schoten (B).

All of Bach

Via het online videoplatform All of Bach weet de Nederlandse Bachvereniging een internationaal miljoenenpubliek aan zich te binden. Er zijn op ons kanaal youtube.com/@bach inmiddels ruim 800 opnames te vinden. Het aantal abonnees op ons YouTube-kanaal steeg naar ruim 400.000. In 2022 werden onze video's door ruim 24 miljoen bezoekers bekeken. Opvallend is dat in het (internationale) online publiek voor All of Bach de groep 21-34 jaar samen met de groep 65+ het best vertegenwoordigd is. Toplanden voor All of Bach zijn de VS, Japan, Nederland en Duitsland.

Doordat wereldwijd steeds meer mensen All of Bach weten te vinden, is ook het aantal donateurs flink gestegen. We hebben geïnvesteerd in *tax deductible giving* vanuit de Verenigde Staten en Europa, door ons aan te sluiten bij de Netherlands America Foundation, King Baudouin Foundation US en Transnational Giving Europe. Zowel Nederlandse vrienden als buitenlandse abonnees hebben het afgelopen jaar in All of Bach geïnvesteerd door een BWV-nummer te adopteren. Daarnaast ontvingen we van honderden volgers in binnen- en buitenland grote en kleine bijdragen, waarmee we nieuw materiaal voor All of Bach kunnen blijven creëren. Dat is fantastisch, want All of Bach is gratis, maar kostbaar – in beide betekenissen van het woord – en wordt volledig zonder overheidssteun gerealiseerd. All of Bach speelt een aanzienlijke rol in onze internationale zichtbaarheid.

Om de inkomstenstroom uit All of Bach te vergroten – noodzakelijk om onze activiteiten te kunnen continueren – zijn we in het najaar van 2022 gestart met een pilot om advertenties toe te laten op ons YouTube-kanaal. Deze pilot zal doorlopen tot medio 2023. Op basis van de resultaten van de pilot besluiten we of we doorgaan met het tonen van advertenties voorafgaand aan onze video's. Wie niet gehinderd door advertenties onze All of Bach-video's wil bekijken, kan nog altijd terecht op onze eigen website, die advertentievrij is.

TV en radio

Ook in 2022 was de samenwerking met de publieke omroep intensief en plezierig. Veel van onze concerten werden uitgezonden via NPO Radio4 en de AVROTROS maakte webcasts van onze twee grote concerten in het Festival Oude Muziek. Ook het openingsconcert van ons jubileumfestival werd door AVROTROS vastgelegd en zeer goed bekeken.

[Openingsconcert Jubileumfestival](#)

Honderd jaar Matthäus-Passion door de Nederlandse Bachvereniging

Ter gelegenheid van ons jubileum werkten we samen met de NTR bij de totstandkoming van een vijfdelige podcastserie over Bachs *Matthäus-Passion*. Uit de aankondigingstekst op de site van NPO Radio4: *“De Nederlandse Bachvereniging bestaat 100 jaar. Als je nu 100 jaar geleden hebt bedacht dat je de Matthäus-Passion wilt uitvoeren zoals Bach het heeft bedoeld, en je musici hebben zich de laatste veertig jaar gespecialiseerd in de muziek van Bach, dan is er onderhand wel een definitieve, perfecte Matthäus-Passion, toch? Over die vraag gaat de podcast 100 Jaar Matthäus. In deze serie kom je meer te weten over de geschiedenis van de Nederlandse Bachvereniging en hoor je meer over*

die grote, niet te vermijden Matthäus-Passion en de Nederlandse uitvoeringstraditie. Podcastmaker Botte Jellema gaat met Marloes Biermans, artistiek medewerker bij de Nederlandse Bachvereniging, op onderzoek uit.”

[Podcast Matthäus-Passion](#)

In sfeervolle reportages vertellen liefhebbers van de *Matthäus-Passion* waarom ze zo door de muziek worden gegrepen. De Nederlandse Bachvereniging speelt hun favoriete fragmenten in Grote Kerk Naarden. Tijdens de uitzending gaan Paul Witteman en Leonard Evers met elkaar in gesprek over hun eigen favoriete fragmenten, de uitvoeringspraktijk van de *Matthäus-Passion* en de rol van religie en de muur van heiligheid die om het werk hangt. De uitzending vond plaats op 15 april.

[Documentaire de Mooiste Maten](#)

NPO Radio4 zond op 14 april een integrale uitzending van onze *Matthäus-Passion* o.l.v. Shunske Sato uit die op 8 april in De Doelen in Rotterdam werd opgenomen.

FINANCIËN EN SUBSIDIE UIT PUBLIEKE MIDDELEN; RISICOMANAGEMENT

De Bachvereniging is trots op haar pioniersrol in cultureel ondernemerschap. Al sinds 1990 is zij ervan doordrongen dat een grote mate van zelfredzaamheid de organisatie duurzaam en minder kwetsbaar maakt. Iedereen die onze activiteiten ondersteunt is ons buitengewoon dierbaar. We zijn veel dank verschuldigd aan het Ministerie van OCW en de Gemeente Utrecht voor hun meerjarige subsidies, aan diverse (private) fondsen, (bedrijfs)donateurs, commerciële instellingen en onze vrijwilligers.

Balans en exploitatierekening

Het jaar 2022 wordt afgesloten met een negatief resultaat van € 682.799. Dit was een begroot tekort. In 2021 was reeds voorzien dat we in 2022 nog veel last zouden hebben van de gevolgen van de pandemie, omdat we onze musici zoveel mogelijk wilden compenseren voor geannuleerde concerten en rekening hielden met tegenvallende publieksinkomsten. Eind 2021 is daarom door de RvT een aangepaste begroting vastgesteld met een voorzien tekort van € 810.667. De realisatie valt uit met een minder groot tekort.

De Nederlandse Bachvereniging heeft een stabiele financiële positie. Zowel de liquiditeit (de mate waarin de Bachvereniging aan haar kortlopende verplichtingen kan voldoen) als de solvabiliteit (de mate waarin met het eigen vermogen bedrijfsrisico's kunnen worden opgevangen) zijn voldoende gewaarborgd.

De stichting heeft ultimo 2022 een eigen vermogen van € 1.043.230. Er is naast de algemene reserve van € 325.942 een zestal bestemmingsreserves opgenomen in de jaarrekening. De meest opvallende was de bestemmingsreserve COVID-19 met een hoogte van € 742.610 (stand ultimo 2021). Deze is in 2022 geheel afgebouwd.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve All of Bach bedroeg per 1 januari 2022 € 554.658. Na onttrekking van € 47.785 bedraagt deze bestemmingsreserve € 506.873. Aan de bestemmingsreserve All of Bach wordt de som van de voor dit doel ontvangen donaties (omvattende de met dit doel geormerkte particuliere donaties, een bijdrage van Stichting Ondersteuning, van een particulier fonds en een sponsor) en het totaal van de kosten voor de opnames in 2022 onttrokken. Het resterende bedrag van deze bestemmingsreserve garandeert hiermee continuering voor de komende jaren van dit project en stelt zo de Bachvereniging in staat opnames vooruit te plannen en in gang te zetten.

In 2018 is een bestemmingsreserve van € 140.000 gevormd voor verbetering van de arbeidsvoorwaarden van onze musici. Deze ondervangt onzekerheid over wetgeving (opvolging wet DBA) en een deel van de financiële gevolgen van de invoering van de CAO Muziekensembles. Deze reserve wordt vanaf 2022 in drie jaar afgebouwd. In 2022 wordt een bedrag van € 46.667 aan de reserve onttrokken, waarmee deze nu € 93.333 bedraagt.

In het seizoen 2021-2022 vierde de Nederlandse Bachvereniging haar honderdjarig bestaan. Voor dit jubileum reserveerde de Nederlandse Bachvereniging sinds 2018 € 60.000 van het eigen vermogen om extra jubileumactiviteiten in 2022 mee te kunnen bekostigen. De reserve werd in 2022 geheel ingezet om activiteiten binnen het Jubileumfestival in mei 2022 te bekostigen.

Ter gelegenheid van het afscheid van Jos van Veldhoven als artistiek leider van de Nederlandse Bachvereniging is in 2018 het Jos van Veldhoven Fonds opgericht. De donaties zijn bestemd om talentontwikkeling - waarvoor de Nederlandse Bachvereniging in 2018 nog (private) subsidie ontving - een duurzame plek in de organisatie te geven. De gelden komen ten goede aan het Young Bach Fellowship en incidentele talentontwikkelingsprojecten.

Aan deze bestemmingsreserve wordt voor 2022 de som van het totaal van in dit jaar met specifiek dit geefdoel ontvangen donaties (à € 9.466) en de algemene kosten voor het Young Bach Fellowship (à € 10.011) onttrokken.

De reserve COVID-19 (stand ultimo 2021 € 742.610) is gevormd uit het positieve exploitatieresultaat 2020 en 2021 om het hoofd te kunnen bieden aan de financiële gevolgen van de pandemie en de coronamaatregelen. De gelden zijn als volgt besteed:

- Kosten voor compensatiebetalingen aan uitvoerenden voor geannuleerde activiteiten, in het bijzonder de opera *J.S. Bach – De Apocalyps* (34 musici, 23 voorstellingen);
- Compensatie voor sterk lagere publieksinkomsten bij de projecten buiten de *Matthäus-Passion* en het *Weihnachts-Oratorium*;
- Trickle down: extra repetities, inzet extra musici in projecten;
- Extra marketinginspanningen. Na de lockdown in januari moest de kaartverkoop voor de producties vanaf maart een flinke boost krijgen (zelfs voor de concerten van de *Matthäus-Passion!*). We hebben extra geïnvesteerd in (online) advertising en radiocampagnes op NPO Radio1 & 4 en BNR.

Het bedrag dat wordt onttrokken aan deze bestemmingsreserve is gelijk aan het totaalbedrag van deze reserve, waarmee deze per 31.12.2022 geheel is afgebouwd.

Met het verkregen vermogen (€ 106.819) van de verdwijnende stichting Vrienden van de Nederlandse Bachvereniging, waarmee de Nederlandse Bachvereniging per 1 januari 2021 is gefuseerd, is een bestemmingsreserve gevormd om speciale producties en projecten mogelijk te maken, die niet gerealiseerd zouden kunnen worden uit de normale exploitatie. In 2022 is € 75.000 van deze reserve ingezet om de opera *J.S. Bach - De Apocalyps* in samenwerking met OPERA2DAY mede mogelijk te maken, waarmee de reserve is teruggebracht tot € 31.819.

Fonds op naam: Strijbosch Fonds

Dit Fonds op Naam is eind 2021 ingericht met een eerste dotatie met als doel te investeren in kwaliteit. Het Strijbosch Fonds wil ervoor zorgen dat de Bachvereniging kan excelleren, bijvoorbeeld door het engageren van een begaafde dirigent of musicus. Het zal niet investeren in (jong) talent, educatie of experiment. De Bachvereniging zal de gelden uit dit fonds binnen tien jaar na de laatste schenking aan dit fonds besteden.

Financiële ondersteuning uit publieke middelen

Het ministerie van OCW ondersteunt de activiteiten van de Nederlandse Bachvereniging binnen de culturele basisinfrastructuur in de periode 2021-2024 met een instellingsubsidie van € 830.451 per jaar. Door indexatie bedroeg de OCW-subsidie in 2022 € 861.273.

De Bachvereniging heeft in 2022 uit het steunpakket voor de culturele sector een bedrag van € 358.400 van de overheid ontvangen.

Ook van de Gemeente Utrecht ontvangt de Nederlandse Bachvereniging structurele subsidie voor de periode 2021-2024. In 2022 bedroeg deze bijdrage € 58.948. Verantwoording van de besteding van deze subsidie vindt plaats voor 1 juni 2023. De Nederlandse Bachvereniging heeft in 2022 geen incidentele steunmaatregelen van de Gemeente Utrecht ontvangen.

Risicomanagement

In het verslagjaar hadden we te maken met een drietal factoren die noopten tot adequaat risicomanagement: de coronacrisis, invoering van de CAO Muziekensembles en de ongekend hoge inflatie.

De gevolgen van de pandemie waren in 2022 nog altijd voelbaar. Afgezien van onze publiekslievelingen voor Pasen en Kerstmis was het trekken van volle zalen bepaald geen vanzelfsprekendheid. Ondanks forse extra marketinginspanningen (die uiteraard van invloed waren op het exploitatieresultaat) was de zaalbezetting bij een aantal kostbare producties in 2022 beneden verwachting. Door het annuleren van de opera *J.S. Bach – De Apocalyps* hebben wij daarnaast een grote compensatiebetaling aan de musici gedaan. Het coronavirus zorgde bovendien voor een ongebruikelijk hoge uitval door ziekte; iedere musicus die ziek werd moest worden doorbetaald, terwijl vervangers eveneens een volledig honorarium ontvingen.

De CAO was nog in ontwikkeling toen de Bachvereniging in januari 2020 haar subsidieaanvraag voor de periode 2021-2024 indiende. Er is bij de meerjarenbegroting destijds een schatting gemaakt van de meerkosten die de CAO met zich mee zou brengen. Toen de CAO in 2022 werd ingevoerd bleken deze kosten hoger te liggen dan wij tevoren hadden ingeschat. Zo is het ziekteverzuim door de pandemie (veel) hoger dan wij in 2019 konden voorzien. Ook de uit de CAO voortvloeiende verplichting om de musici volledige uurlozen door te betalen voor de reistijd van- en naar concertlocaties was ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet bekend. Deze reistijdvergoeding verhoogt de kosten van binnenlandse tournees aanzienlijk en vormt een directe bedreiging voor onze ambities op het gebied van landelijke spreiding van onze activiteiten. Daarnaast had de invoering van een 38-urige (i.p.v. 40-urige) werkweek met behoud van salaris grote financiële gevolgen.

Uiteraard had ook de Bachvereniging te maken met de hoge inflatie in 2022. Deze had onmiddellijk invloed op de materiële activiteitenlasten: de kosten voor transport, hotels, catering, vliegtickets, energie etc. stegen flink. Omdat ook zalen en festivals worden geconfronteerd met lastenverzwaringen (o.a. door enorme stijging van de energielasten) hebben uitkoopsommen en partage-afspraken geen gelijke tred kunnen houden met deze stijgingen.

Stichting Ondersteuning en risicomatrix

Bovengenoemde factoren maken duidelijk dat het hebben van een eigen risicobuffer geen luxe, maar bittere noodzaak is. De Bachvereniging verkeert in de gelukkige positie te beschikken over een eigen steunfonds, dat is ondergebracht bij de Stichting Ondersteuning van de Nederlandse Bachvereniging. De doelstelling van Stichting Ondersteuning is om onvoorziene wegvallende inkomsten op te vangen en continuïteit voor ten minste vier jaar te garanderen. Zo heeft de Bachvereniging gelegenheid om de exploitatie conform de veranderde situatie aan te passen. De risicomatrix van de Nederlandse Bachvereniging wordt jaarlijks geactualiseerd.

ONDERSTEUNING UIT PRIVATE MIDDELEN

Vrienden van de Nederlandse Bachvereniging

Sinds 1955 wordt de Nederlandse Bachvereniging aangemoedigd en financieel gesteund door particuliere donateurs: 'vrienden'. Met hun bijdragen, enthousiasme en opbouwende kritiek, dragen zij wezenlijk bij aan ons bestaansrecht en aan de ontwikkeling van onze activiteiten en organisatie.

In 2022 telde de Bachvereniging ruim 2.000 vrienden, en 466 (niet meer financieel bijdragende) Vrienden voor het Leven. Uit hun donaties is in het verslagjaar in totaal € 141.162 bijgedragen aan de activiteiten van de Bachvereniging.

Op zaterdag 10 september 2022 werd het jaarlijkse exclusieve concert voor vrienden van de Nederlandse Bachvereniging gegeven in Grote Kerk Naarden. Onder leiding van onze violiste Sayuri Yamagata bracht het ensemble twee huwelijkskantates van Bach en stemden de vrienden zelf welke compositie van de grote meester zij wilden horen. Dat werd *Sinfonia, opening van cantate BWV 156, Ich steh mit einem Fuß im Grabe*. Enkele vrienden lichtten tijdens het concert toe waarom zij voor dit stuk hadden gekozen. Sopraansolist Dorothee Miels was op door ziekte op het laatste moment verhinderd en werd glorieus vervangen door Julia Doyle. We verwelkomden 415 vrienden bij dit exclusieve concert. De beide huwelijkskantates namen we tijdens het concert op voor All of Bach.

Tijdens de coronacrisis is de halfjaarlijkse verschijning van het vriendenmagazine door de omstandigheden achterwege gebleven. Uiteraard hielden we onze trouwe achterban via e-mail en sociale media zo veel en goed mogelijk op de hoogte van alle steeds veranderende ontwikkelingen. Dat bleek een veel effectievere, efficiëntere en ook duurzamere manier om met onze vrienden te communiceren. Het vriendenmagazine is in 2022 daarom vervangen door frequentere, informatieve digitale nieuwsbrieven.

In de eerste helft van 2022 konden wij geen vriendenrepetities organiseren, doordat lange tijd ongewis was of en zo ja met hoeveel mensen we bijeen mochten komen. Bij de start van seizoen 2022-2023 pakten we de draad vol vertrouwen weer op en planden we weer gewoon vier repetities die exclusief door vrienden kunnen worden bijgewoond. Op 27 september, in aanloop naar het project *Geld, macht en lust*, bezochten 32 vrienden de repetitie in het Akoesticum in Ede. Bij de repetitie voor *Allerzielen*, op 28 oktober in het MCO in Hilversum was de animo met 126 aanwezige vrienden weer op het vertrouwde niveau. De andere twee vriendenrepetities vinden plaats in de eerste helft van 2023.

Periodieke schenkingen

Behalve de vrienden kent de Bachvereniging het Bachfonds, dat is opgebouwd uit periodieke schenkingen vanaf € 100. Bovendien heeft de Nederlandse Bachvereniging 104 periodieke schenkers van € 1.000 of meer (patronen) en € 5.000 of meer per jaar (mecenassen). In 2022 droegen zij gezamenlijk € 216.380 bij aan de activiteiten van de Bachvereniging.

Sinds 2021 heeft de Bachvereniging een Fonds op Naam. Het *Strijbosch Fonds* groeit van 2021 tot 2025 met € 10.000 per jaar, met als doel te investeren in kwaliteit.

Financiële ondersteuning uit Nederlandse private fondsen en stichtingen

All of Bach wordt al sinds 2012 ruimhartig gesteund met meerjarige bijdragen van Amerborgh. In 2022 verzorgde de Bachvereniging bovendien besloten uitvoeringen van de *Matthäus-Passion* en het *Weihnachts-Oratorium* voor Amerborgh. Bij dat laatste concert had het ensemble een exclusieve toegift voor de CEO voorbereid, die de Gouden Bachspeld kreeg uitgereikt. De Gouden Bachspeld is een uiting van grote dankbaarheid, die wordt uitgereikt aan mensen die zich op een uitzonderlijke manier, belangeloos, en niet beroepsmatig, hebben ingezet voor de Nederlandse Bachvereniging. De drager mag de speld vijf jaar houden en beslist daarna wie de eer vervolgens toekomt.

Ook de MWH4impact Foundation steunt All of Bach al enkele jaren. In 2022 financierde de foundation de opname van cantates BWV 80, 97, 117 en 192 voor All of Bach; het repertoire waarmee we die zomer in Utrecht, Naarden, Bachfest Leipzig en Fribourg optraden. We namen de cantates in juni op in Philharmonie Haarlem.

Ter gelegenheid van de verjaardag van een van de bestuursleden van de stichting heeft de Bachvereniging op 3 september 2022 een besloten huisconcert verzorgd.

Overige private bijdragen

In 2022 heeft de Bachvereniging een totaalbedrag van € 59.030 aan algemene donaties ontvangen.

Voor All of Bach ontvingen wij in 2022 een totaalbedrag van ca. € 33.148 aan donaties, afkomstig van over de hele wereld. Daarnaast adopteerden (buitenlandse) All of Bach-fans opnames tegen financiële bijdragen.

Om schenken vanuit het buitenland aantrekkelijker te maken, heeft de Bachvereniging zich aangesloten bij twee organisaties in de Verenigde Staten: The King Baudouin Foundation en The Netherlands-America Foundation. Op die manier ontvangen we met regelmaat giften van Amerikaanse Bachliefhebbers. Ook zijn we gelieerd aan Transnational Giving Europe, een netwerk van goede doelen over heel Europa.

Voor het Jos van Veldhoven Fonds, dat in 2018 van start ging om talentontwikkeling en educatie binnen de Bachvereniging te ondersteunen, ontvingen wij in 2022 een totaal van € 9.466 aan geormerkte giften.

Partnerschap Deloitte

Deloitte Nederland is sinds 2017 premium partner van de Nederlandse Bachvereniging. De samenwerking richt zich in het bijzonder op ondernemerschap, doelgroepverbreding en innovatie. Deloitte gelooft in de kracht van (klassieke) muziek en investeert in de uitdagende ambities van de Nederlandse Bachvereniging.

Op 22 juni 2022 trad de Nederlandse Bachvereniging in het Mauritshuis op voor een select gezelschap relaties van Deloitte. Dit concert was een alternatief voor het besloten Deloitte Kerstconcert dat in 2021 wegens een lockdown werd geannuleerd. De combinatie Deloitte-Bachvereniging-Mauritshuis bleek een dusdanige succesformule dat de Nederlandse Bachvereniging ook in 2023 een 'Deloitte Summer Concert' in het Haagse museum verzorgt. Dit jaar niet als alternatief, want in december 2022 kon het Deloitte Kerstconcert in Grote Kerk Naarden tot onze grote vreugde eindelijk weer plaatsvinden.

Eind september speelde onze celliste Lucia Swarts bij een besloten diner van Deloitte als verrassing voor Hans Honig, die kort daarvoor een tweede termijn als CEO kreeg. Deloitte was tevens ruim vertegenwoordigd bij ons Galadiner op 21 april.

Stichting Ondersteuning van de Nederlandse Bachvereniging

De Stichting Ondersteuning van de Nederlandse Bachvereniging is het eigen vermogensfonds van de Bachvereniging; een aparte stichting met een eigen bestuur. Het vermogen is opgebouwd uit sponsorbijdragen en beleggingen. In 2022 wist de Bachvereniging zich gesteund door 26 bedrijfsdonateurs. Uit haar jaarlijkse sponsorinkomsten doet de Stichting Ondersteuning structureel een donatie aan de exploitatie van de Bachvereniging.

Bedrijfssponsors

De bedrijfsdonaties zorgen voor een stabiele financiële situatie, die onder meer continuïteit, innovatie en artistieke vrijheid faciliteert. Sponsors ondersteunen met hun donaties niet alleen het culturele en maatschappelijke belang, maar vinden (in een normaal jaar) bij onze concerten tevens uitstekende gelegenheid tot netwerken op hoog niveau. Geregeld nemen sponsors relaties mee naar een concert van de Bachvereniging en indien gewenst schuift iemand uit het artistieke team van te voren even bij het gezelschap aan om iets te vertellen over de muziek. Dat zorgt voor een persoonlijke band met onze bedrijfsdonateurs en voor verdieping in de muziekbeleving die door veel sponsors wordt gewaardeerd.

In 2022 konden wij na twee schamele jaren eindelijk weer de beloofde tegenprestaties leveren. Wij zijn onze sponsors geweldig dankbaar voor hun trouw en betrokkenheid tijdens de coronacrisis. Voor het galadiner in april kochten meerdere sponsors twee tot acht couverts.

Ter gelegenheid van het afscheid van de voormalig CEO leverde de Nederlandse Bachvereniging, op uitnodiging van sponsor McKinsey, een muzikale bijdrage aan het afscheidsetentje in het Rijksmuseum in Amsterdam.

Sponsorgelden worden geworven en belegd door Stichting Ondersteuning van de Nederlandse Bachvereniging. Voor verantwoording van het beleggingsbeleid verwijzen wij dan ook naar het jaarverslag van die stichting.

Genoten financiële steun in 2022

In 2022 verheugde de Nederlandse Bachvereniging zich in steun van onze premium partner Deloitte en van de volgende subsidiënten, fondsen, sponsorpartners en particuliere schenkers.

Premium partner

Deloitte

Subsidiënten en fondsen

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Gemeente Utrecht

Gemeente Gooise Meren

Stichting Eleven Flowers Foundation

Sponsorpartners

Aegon nv

Koninklijke Ahrend

Bomhof Holding B.V.

Royal Boskalis Westminster N.V.

EQT Life Sciences

EValuation Capital Management B.V.

EY

Havenbedrijf Rotterdam nv

INCISION, Sharing Surgical Skills

Kapp Nederland

KLM Royal Dutch Airlines

KPMG

McKinsey & Company

Nederlandse Spoorwegen nv

Koninklijke NEN

Norinchukin Bank

Partners in Equity

Philips Nederland bv

Simac Techniek N.V.

TBI Holdings

TenneT Holding bv

Unilever

VvAA

Wealth Management Partners NV

Particuliere schenkers

Mecenassen

J.M. van Alphen-Jager; M.B.W. Brenninkmeijer; P.C.H. Broerse W.W. Deelman; Jan Kalff; C. Maas; Hilde Laffeber-Nicolai; H.J. Scheepstra; Feike Sijbesma; Remmelt Veenstra; Marise Voskens; familie Van der Wind en familie De Wit

Patronen

A.J.M. van Achterberg; Liesbeth Ament; Gertjan van der Baan; Jan Arie en Joan van Barneveld; A.A. (Nollie) van Berge; C.J. Beuving; Aart van Bochove; Lex Bouter en Mayke Arts; Ruud Bom; Nina en Wolter Brenninkmeijer; F.S.E. Cremers; L.N. Degle; Marc Dijkstra; Ad en Liesbeth Dijkstra Beaumont; P. Emeis; Nel van den Eng; Paul Franken; H. van Gessel; L.C.M. Gieles; Geeske en Simon de Graaf; J.H. Groot Koerkamp; Carolijn Ploem & Rutger Groot; J.W. Gunning; J.P. Haalebos; Erik en Machteld Habers; A.P.M. van der Harten; Harry en Ethelka Hendriks; Frank en Sietske Hofstra; Harro Homan; J&BJ.S. Joosten-van der Hem; Gerke Kok en Alie Ekkelkamp; H.A. Lie; Hanneke en Michiel Meurs; Piet en Connie Moerland; De heer Munnig Schmidt; Pim W. Mol; Jan F.A. Mooren; Anita Nijboer; jhr. mr. Paul van Nispen tot Sevenaer; de heer en mevrouw A. van Oord; Frans Oort; Hans en Christien van Oostveen; PJ Foundation; Jaap Jan Prins; Elly van der Scheer; Philip en Marjan Scheltens; A.H. van Schie; M.F. Scholten; Liesbeth en Frank Schreve-Brinkman; Lisette Schuitemaker; familie Slingerland; Berto en Joanne Steendam; Anneke en Kees Storm; E.J. Storm; Robert Swaak; Joyce Sylvester; M.J. van Til en C. de Raay-van Til; Julia Veldkamp; G.A. Verbeet; E.A.J. Verschuur-van der Voort; Odilia Weber-Swarte; drs. A.G. Werkhoven en dertien schenkers die anoniem wensen te blijven.

Specifiek voor All of Bach:

Partners

Amerborgh
MWH4impact

En adoptanten die met hun bijdragen specifieke opnames (mede) mogelijk maakten

Specifiek voor talentontwikkeling:

Subsidiënten en fondsen

Jos van Veldhoven Fonds

Particuliere schenkers

L.C.M. Gieles

Het Witte Donderdag Gezelschap

REFLECTIE OP DE CODES

Governance Code Cultuur

Waarde scheppen voor en in de samenleving en toepassen principes GCC (principes 1 en 2)

De Nederlandse Bachvereniging onderschrijft de principes van de Governance Code Cultuur en past deze toe. De muziek van Bach zet alle facetten van het leven luister bij. De Bachvereniging heeft als doelstelling deze vorm van troost, inspiratie en bezinning in diverse vormen te verspreiden onder zoveel mogelijk mensen. We maken zodoende een belangrijke culturele waarde toegankelijk voor de gehele samenleving. Als hoeder van cultureel erfgoed houdt de Bachvereniging bovendien het genre oude muziek levend en relevant.

Integer en rolbewust handelen (principes 3 en 4)

De rol van de toezichhouders is omschreven in een intern reglement. De RvT-leden zijn doordrongen van hun rol binnen de organisatie; zij opereren onafhankelijk en integer, en zijn alert op belangenverstreming. De RvT is zich bewust van zijn verantwoordelijkheid en houdt voldoende afstand van de directeur-bestuurder om zijn taken naar behoren te kunnen vervullen. Binnen de RvT zijn de functies van voorzitter en vice-voorzitter benoemd. Er is een audit-commissie, die bestaat uit twee of drie leden van de RvT.

Verantwoordelijk besturen en zorgvuldige omgang met mensen en middelen (principes 5 en 6)

De directeur-bestuurder van de Nederlandse Bachvereniging heeft het professionele niveau om dagelijks leiding te geven aan de organisatie en bewaakt het functioneren van de organisatie als geheel. Dit behelst onder meer:

- zorgvuldig personeelsbeleid (werving, balans werk-privé, eerlijke beloning, doordachte opbouw van het team, scholingsbudget);
- het bijhouden van relevante wet- en regelgeving, o.m. door lidmaatschap NAPK, het bijwonen van bijeenkomsten, scholing en het regelmatig inwinnen van extern advies;
- een veilige werksfeer: de Bachvereniging beschikt over een (externe) vertrouwenspersoon voor musici en staf en is aangesloten bij het platform mores.online;
- een klankbord voor het bestuur: de directeur functioneert binnen een managementteam en organiseert tegenspraak.
- De directeur voorziet de raad van toezicht gevraagd en ongevraagd van alle informatie die de toezichhouders nodig hebben om hun taak te kunnen vervullen. Dit geschiedt via het toezenden van stukken voor de vergaderingen en tussentijdse berichten of gesprekken indien de actualiteit daarom vraagt.

Uitoefening toezicht (principes 7 en 8)

De RvT vergadert minimaal vier keer per jaar, al of niet in aanwezigheid van de directeur-bestuurder. De directeur-bestuurder informeert de RvT tijdig over alle gebieden waarop de organisatie actief is: artistiek-inhoudelijk, strategisch en financieel, zowel voorafgaand aan de vergaderingen als daarbuiten.

De RvT heeft een audit-commissie, die ten minste tweemaal per jaar bijeenkomt, waarvan eenmaal in aanwezigheid van de externe accountant. De RvT kent de dynamiek van de podiumkunstensector en biedt de directeur-bestuurder voldoende ruimte voor ondernemerschap.

Jaarlijks evalueert de RvT het functioneren van de directeur-bestuurder. De RvT kan daarbij ook input uit de organisatie (staf en ensemble) betrekken.

Samenstelling en eigen functioneren RvT

De RvT is zorgvuldig samengesteld en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid. Eenmaal per jaar evalueert de RvT zichzelf (in afwezigheid van de directeur-bestuurder), waarvan eenmaal per drie jaar onder begeleiding van een externe deskundige. Jaarlijks worden het functioneren van de directeur-bestuurder en de onderlinge samenwerking met de RvT geëvalueerd. Van alle evaluaties worden verslagen gemaakt.

Code Diversiteit en Inclusie

Diversiteit

Het ensemble van de Bachvereniging is samengesteld uit musici van meer dan tien verschillende nationaliteiten, in leeftijd variërend van net afgestudeerd tot bijna pensioengerechtigd. De M/V-verhouding is in balans. Bij werving van musici is kwaliteit altijd het leidende principe.

Binnen de staf is de leeftijd- en sekseverhouding in balans, al werken er iets meer vrouwen dan mannen. De functieniveaus lopen van HBO tot academisch. Hoewel doorstroom van personeel belangrijk is voor diverse aspecten van de organisatie, hechten wij ook aan duurzaam werkgeverschap. Bij de werving van medewerkers, directie en toezichthouders wordt zorgvuldig gekeken naar de samenstelling van het team en diversiteit op het gebied van o.m. leeftijd, sekse, opleiding en culturele achtergrond geambieerd.

In de raad van toezicht liep de leeftijdsopbouw in 2022 van 33 tot 67 jaar, waren evenveel mannelijke als vrouwelijke commissarissen en hadden toezichthouders geen (uitsluitend) westerse achtergrond.

Ensemble en staf hebben grote betrokkenheid bij de artistieke en bedrijfsmatige koers. In alle gelederen van de Bachvereniging is ruimte en respect voor verschillen op het gebied van gender, beperking, seksuele oriëntatie, religie, sociaaleconomische status, opleidingsniveau en leeftijd.

Onze missie 'Bach voor iedereen' gaat gepaard met een open en nieuwsgierige houding naar allen die het enthousiasme voor ons repertoire delen. Onze organisatie heeft een lange geschiedenis waardoor wij een gekoesterde band met onze bezoekers hebben opgebouwd; een loyaal, maar weinig divers publiek. De bezoekersdata van All of Bach bewijzen echter dat ook andere doelgroepen ontvankelijk zijn voor Bachs muziek. Daarom zetten we de komende jaren nadrukkelijk in op uitbreiding van ons publiek in diverse zin.

Inclusie

All of Bach is in de hoogste kwaliteit en op elk gewenst tijdstip gratis voor iedereen toegankelijk, maar daarmee is onze missie nog niet voltooid. Onze ambitie is dat ook jongeren, mensen met een smalle beurs en mensen met een migratie-achtergrond de komende jaren geen drempels ervaren om onze *Live* uitvoeringen te bezoeken. Daartoe verleggen we o.m. de koers van onze programmering. We blijven trouw aan onze kernwaarden, maar onderzoeken nieuwe concertvormen en communicatiemiddelen.

Context en verhaal krijgen een urgente rol in onze programmering. Enerzijds vergroten verhalen de herkenbaarheid bij een groot publiek; anderzijds illustreert context de relevantie van Bachs muziek in de huidige samenleving. Met bijvoorbeeld onbekende passies naast onze *Matthäus-Passion*, en opera's rond religieuze thema's in samenwerking met OPERA2DAY wordt de interculturele dialoog een vast onderdeel van onze programmering. Voor iedereen, ongeacht leeftijd of afkomst, brengen we Bach op die manier dichtbij. 'Wie je ook bent, dit verhaal gaat óók over jou.'

Middels prijsdifferentiatie en optredens in zorgcentra, op scholen en andere maatschappelijke instellingen streven we ernaar dat iedereen zonder (financiële) drempel kan kennismaken met Bach.

- De Bachvereniging heeft zich via het Utrechts Muziek Overleg verbonden aan een onderzoek naar de stand van diversiteit en inclusie van muziekgezelschappen binnen de gemeente Utrecht. Na de nulmeting wordt een actieplan D&I opgezet, waaraan wij ons actief verbinden.
- De Bachvereniging is ondertekenaar van het D&I-PACT van Utrecht en verbindt zich aan de actiepunten uit het programma.

Fair Practice Code

Met de introductie van de Fair Practice Code is een ferme stap gezet naar een betere positie voor iedereen die werkzaam is in de kunstensector. De Nederlandse Bachvereniging onderschrijft de code en voert actief beleid op de kernwaarden.

Solidariteit

- Binnen de NAPK hebben de muzikensembles het initiatief genomen een CAO voor de ensemblesector te ontwikkelen. De Bachvereniging heeft zich per 1 maart 2022 aangesloten bij deze CAO.
- Voor de beloning van de stafmedewerkers en musici volgen wij de CAO. Stagiairs krijgen een stagevergoeding en vrijwilligers worden op passende wijze voor hun werkzaamheden gewaardeerd.
- De Bachvereniging is actief in diverse overlegorganen binnen de sector. Op het gebied van de implementatie van onderdelen van de CAO wordt intensief samengewerkt met andere ensembles.
- Met enkele grote ensembles wordt gekeken naar samenwerking en bundeling van expertise op het gebied van o.a. bedrijfsvoering.

Transparantie

- De jaarverslagen (inclusief jaarrekeningen) van de Nederlandse Bachvereniging en de gelieerde stichting worden jaarlijks gepubliceerd op onze website.
- Wij delen diverse gegevens met collega-ensembles, de brancheorganisaties en onderzoeksbureaus, voor zover de AVG dat toestaat.
- In onze jaarverslagen reflecteren we op de drie codes die thans gelden voor de culturele sector.

Duurzaamheid en duurzame inzetbaarheid

- De Bachvereniging hecht aan goed werkgeverschap. Naast aandacht voor eerlijke beloning is er ruimte (in budget en tijd) voor scholing en ontwikkeling van medewerkers.
- Overwerk wordt gecompenseerd in tijd en er is actief beleid op het voorkomen van overbelasting.
- Er zijn twee preventiemedewerkers aangesteld.
- Rond producties wordt een duurzaam beleid gevoerd. Maaltijden zijn vegetarisch, er wordt zo min mogelijk met wegwerpmaterialen gewerkt en bij reizen binnen Europa wordt zo min mogelijk gevlogen.

Vertrouwen

Voor onze sector, die voor een deel afhankelijk is van subsidies en bijdragen uit de publieke en private sector, is vertrouwen een belangrijk principe.

Als kwaliteit het uitgangspunt is, zou daar automatisch uit moeten voortvloeien dat de aanvragende organisatie met de toegekende bijdrage de voornemens conform een vooraf goedgekeurd plan uit kan voeren. Toch wensen sommige subsidiënten en (kleinere) fondsen een mate van verantwoording over de bestede middelen, die niet in verhouding staat tot de toegekende bedragen. Wij denken dat het zinvol kan zijn het gesprek daarover te blijven voeren.

Diversiteit

Hiervoor verwijzen wij naar de reflectie op de Code Diversiteit en Inclusie.

TOT SLOT

Voor de Bachvereniging was 2022 een jaar van uitersten. We gingen van een totale lockdown in januari naar uitverkochte zalen in maart en we vierden ons eeuwfeest terwijl de gevolgen van de coronacrisis nog volop voelbaar waren. Het in oktober aangekondigde vertrek van artistiek leider Shunske Sato had en heeft een flinke impact op de organisatie. Tegelijkertijd lieten wij zien dat de Bachvereniging beschikt over de veerkracht en het zelfvertrouwen om iedere uitdaging het hoofd te bieden. Ik dank iedereen rond de Nederlandse Bachvereniging voor de grote inzet en betrokkenheid in 2022!

Willemijn Mooij
Directeur-bestuurder

Utrecht, 25 april 2023

1 Balans per 31 december 2022	2022	2021
<i>Bedragen in EUR</i>		
ACTIVA		
<u>Vaste activa</u>		
I Immateriële vaste activa	15.094	21.444
II Materiële vaste activa	19.335	14.770
Totaal vaste activa	34.429	36.214
<u>Vlottende activa</u>		
III Voorraden	22.544	1.577
IV Vorderingen	1.656.512	1.506.019
V Liquide middelen	660.290	815.317
Totaal vlottende activa	2.339.345	2.322.913
TOTAAL ACTIVA	2.373.774	2.359.127
PASSIVA		
VI Algemene reserve	325.942	46.134
VII Bestemmingsreserves	697.288	1.669.895
VIII Bestemmingsfondsen	20.000	10.000
Totaal eigen vermogen	1.043.230	1.726.029
IX Langlopende schulden	12.104	16.169
X Kortlopende schulden	1.318.440	616.929
TOTAAL PASSIVA	2.373.774	2.359.127

2 Exploitatierkening over 2022

2022

OCW begroting

2021

*Bedragen in EUR***BATEN****Eigen inkomsten**

1 Publieksinkomsten binnenland (2+3+4+5):	1.346.312	1.365.000	247.357
2 Recette/kaartverkoop	532.981	610.000	61.637
3 Uitkoop	596.323	355.000	126.030
4 Partage	217.008	400.000	59.690
6 Publieksinkomsten buitenland	89.425	80.000	18.652
7 Totaal Publieksinkomsten (1+6)	1.435.737	1.445.000	266.009
8 Sponsorinkomsten	175.000	175.000	180.000
10 Overige directe inkomsten	12.593	24.000	17.785
11 Totaal overige directe inkomsten (8+9+10)	187.593	199.000	197.785
12 Totaal Directe inkomsten(7+11)	1.623.330	1.644.000	463.794
13 Indirecte inkomsten	20.094	1.000	8.127
14 Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen	449.792	315.000	301.615
15 Private middelen – bedrijven	695.000	645.000	327.000
16 Private middelen - private fondsen	317.472	300.000	249.018
17 Private middelen - goede doelenloterijen			286.961
18 Totale bijdragen uit private middelen (14+15+16+17)	1.462.264	1.260.000	1.164.593
19 Totaal eigen inkomsten (12+13+18)	3.105.688	2.905.000	1.636.515
Subsidies			
21 Totaal structureel OCW	861.273	815.000	1.589.451
23 Totaal structureel Gemeente	58.948	100.000	57.065
25 Totale structurele subsidies (21+22+23+24)	920.221	915.000	1.646.516
26 Incidentele publieke subsidies	358.400		
27 Totaal subsidies (25+26)	1.278.621	915.000	1.646.516
TOTALE BATEN (19+20+27)	4.384.309	3.820.000	3.283.031

2 Exploitatierekening over 2022	2022	OCW begroting	2021
LASTEN			
1. Beheerlasten materieel	427.435	313.970	405.644
2. Beheerlasten personeel	577.090	366.010	442.786
3. Beheerlasten totaal (1+2)	1.004.525	679.980	848.430
4. Activiteitenlasten materieel	1.183.771	994.020	690.037
5. Activiteitenlasten personeel	2.882.763	2.145.000	1.568.003
6. Activiteitenlasten totaal (4+5)	4.066.534	3.139.020	2.258.039
TOTALE LASTEN (3+6)	5.071.060	3.819.000	3.106.469
7. Saldo uit gewone bedrijfsvoering (Totale Baten – Totale Lasten)	-686.750	1.000	176.561
8. Saldo rentebaten/ -lasten	3.952		3.321
EXPLOITATIERESULTAAT (7+8+9)	-682.799	1.000	179.883

Resultaatbestemming

Algemene reserve	279.808		
Overige bestemmingsreserves	-972.607		169.883
Overige bestemmingsfondsen	10.000		10.000
Totaal resultaatbestemming	-682.799		179.883

* het model Werkzame personen is opgenomen in Hst. 6 Inhoudelijke toelichting op de balans en exploitatierekening

